

Zakres materiału – język angielski

Etap nauki: III etap edukacyjny (podstawa programowa III.1.R)

Poniższy zakres materiału gramatycznego i leksykalnego jest podany w formie ogólnych haseł dających nauczycielowi możliwość uszczegółowienia zgodnie z wymaganiami podstawy programowej oraz odpowiednio do poziomu klasy.

1 Tematyka

Uczeń posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych), umożliwiającym realizację wymagań ogólnych w zakresie następujących tematów:

- 1) człowiek (np. dane personalne, okresy życia, wygląd zewnętrzny, cechy charakteru, rzeczy osobiste, uczucia i emocje, umiejętności i zainteresowania, osobisty system wartości, autorytety);
- 2) miejsce zamieszkania (np. dom i jego okolica, pomieszczenia i wyposażenie domu, prace domowe, wynajmowanie, kupno i sprzedaż mieszkania, przeprowadzka);
- 3) edukacja (np. szkoła i jej pomieszczenia, przedmioty nauczania, uczenie się – w tym uczenie się przez całe życie, przybory szkolne, oceny szkolne, życie szkoły, zajęcia pozalekcyjne, system oświaty);
- 4) praca (np. zawody i związane z nimi czynności i obowiązki, miejsce pracy, praca dorywcza, wybór zawodu, poszukiwanie pracy, warunki pracy i zatrudnienia);
- 5) życie prywatne (np. rodzina, znajomi i przyjaciele, czynności życia codziennego, określanie czasu, formy spędzania czasu wolnego, święta i uroczystości, styl życia, konflikty i problemy);
- 6) żywienie (np. artykuły spożywcze, posiłki i ich przygotowywanie, nawyki żywieniowe – w tym diety, lokale gastronomiczne);
- 7) zakupy i usługi (np. rodzaje sklepów, towary i ich cechy, sprzedawanie i kupowanie, środki płatnicze, promocja i reklama, korzystanie z usług, reklamacja);
- 8) podróżowanie i turystyka (np. środki transportu i korzystanie z nich, orientacja w terenie, baza noclegowa, wycieczki, zwiedzanie, awarie i wypadki w podróży, ruch uliczny);
- 9) kultura (np. dziedziny kultury, twórcy i ich dzieła, uczestnictwo w kulturze, tradycje i zwyczaje, media);
- 10) sport (np. dyscypliny sportu, sprzęt sportowy, obiekty sportowe, imprezy sportowe, uprawianie sportu, pozytywne i negatywne skutki uprawiania sportu);
- 11) zdrowie (np. tryb życia, samopoczucie, choroby, ich objawy i leczenie, niepełnosprawność, uzależnienia, pierwsza pomoc w nagłych wypadkach);
- 12) nauka i technika (np. ludzie nauki, odkrycia naukowe, wynalazki, korzystanie z podstawowych urządzeń technicznych i technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz szanse i zagrożenia z tym związane);
- 13) świat przyrody (np. pogoda, pory roku, klimat, rośliny i zwierzęta, krajobraz, zagrożenia i ochrona środowiska naturalnego, klęski żywiołowe);
- 14) państwo i społeczeństwo (np. wydarzenia i zjawiska społeczne, urzędy, organizacje społeczne i międzynarodowe, problemy współczesnego świata)

+RECEPCJA		PRODUKCJA	
Rozumie różnorodne złożone wypowiedzi ustne wypowiedziane w naturalnym tempie.	Rozumie różnorodne złożone wypowiedzi pisemne.	Tworzy w miarę złożone, spójne i logiczne, płynne wypowiedzi ustne.	Tworzy w miarę złożone, bogate pod względem treści, spójne i logiczne wypowiedzi pisemne (CV, wpis na blogu, opowiadanie, recenzję, artykuł, rozprawkę).

2. Zakres środków gramatycznych

Uczeń posługuje się w mowie i w piśmie zasobem gramatycznych środków językowych umożliwiającym realizację wymagań szczegółowych w zakresie tematów określonych w podstawie programowej III.1.P.

CZASOWNIK

1. Bezokolicznik i formy osobowe, np. *to eat, eats, to have eaten*.
2. Czasowniki posiłkowe, np. *be, do, have*.
3. Czasowniki modalne i półmodalne:
 - **can, could, may, might, must; have to, will, shall, would, should; ought to, need; need to, used to**, dare
4. Konstrukcje czasownikowe:
 - **going to**, np. *It's going to snow. What is he going to do about it?*
 - **be able to**, np. *Will you be able to come next week? I regret not being able to go with them.*
 - **would like to**, np. *What would you like to order?*
5. Czasowniki regularne i nieregularne, np. *listen-listened-listened, go-went-gone*.
6. Imiesłów czynny i bierny, np. *writing, written*.
7. Czasowniki złożone (*phrasal verbs*), np. *What is he looking for? Turn the radio down, please*.
8. Czasy gramatyczne:
 - **Present Simple, Present Continuous, Present Perfect, Present Perfect Continuous, Past Simple, Past Continuous, Past Perfect, Past Perfect Continuous, Future Simple, Future Continuous, Future Perfect, Future Perfect Continuous**.
9. Tryb łączący, np. *I suggest that you bring your swimsuit. I insist that you help me with the washing*.

RZECZOWNIK

Nazwy rzeczy policzalnych oraz niepoliczalnych, liczba mnoga rzeczowników, rzeczowniki występujące tylko w formie pojedynczej, np. *news, advice*, lub tylko w formie mnogiej, np. *trousers, glasses*, sposoby wyrażania posiadania i przynależności, np. *the father's car, the size of the room*, rodzaj, np. *an actor – an actress, a nephew – a niece, a fox – a vixen*, rzeczowniki złożone, np. *toothpaste, a father-in-law, a dance school*.

PRZEDIMEK

Przedimek nieokreślony, przedimek określony, przedimek zerowy.

PRZYMIOTNIK

Stopniowanie regularne i nieregularne, użycie przymiotników z *so* i *such*, np. *She's so smart. They are such nice people*, przymiotniki dzierżawcze, przymiotniki po czasownikach postrzegania, np. *It smells awful*, przymiotniki używane w funkcji rzeczownika, np. *the poor*, kolejność przymiotników w grupie nominalnej.

PRZYSŁÓWEK

Stopniowanie regularne i nieregularne, np. *early – earlier – the earliest, much – more – the most*, miejsce przysłówka w zdaniu, np. *He is always hungry! My mom never does the shopping on Sunday. I have never seen the Alps. Lift it very carefully. My husband works very hard. Little did she know what was going to happen*.

ZAIMEK

Zaimki osobowe, np. *I, you*, zaimki dzierżawcze, np. *mine, yours*, zaimki zwrotne i emfaticzne, np. *yourself, themselves*, zaimki wskazujące, np. *this, these*, zaimki pytające, np. *what, how, why*, zaimki względne, np. *who, which, that*, zaimki wzajemne, np. *each other, one another*, zaimki nieokreślone, np. *some, any, no, every* i złożenia z nimi; zaimki bezosobowe: *you, one*.

LICZEBNIK

Liczebniki główne, porządkowe, ułamkowe i dziesiętne.

PRZYIMEK

1. Przyimki z określeniami miejsca, czasu, kierunku, odległości, przyczyny, sposobu, np. *in England, at 7 p.m., on Monday, in April, on Sunday evening, by bus, with a pen, to get a reward.*
2. Przyimki po rzeczownikach, czasownikach i przymiotnikach, np. *interest in, famous for, think of, objection to, compatible with, refer to.*

SPÓJNIK

Spójniki, np. *and, or, but, if, unless, that, till, until, when, where, while, after, before, as soon as, because, although, however, so, in spite of, despite, yet, on condition that, supposing, providing / provided that, so as, even though, whereas, as if, as though, in case.*

SKŁADNIA

1. Zdania oznajmujące – twierdzące, np. *I'm eighteen years old* oraz przeczące, np. *I don't know the answer to your question.* **Zdania pytające**, np. *How old are you? Where is he going?* **Zdania rozkazujące**, np. *Put the kettle on. Don't tell me what to eat. Let's do it together.*

Zdania wykrzyknikowe, np. *How nice of him! What a wonderful place!* **Zdania z podmiotem there**, np. *There are too many students in this classroom,* w tym – zdania typu: *There's no point in ..., There's no denying / telling...*

Zdania z dwoma dopełnieniami, np. *Her boyfriend brought her wonderful flowers.*

Zdania z podmiotem it, np. *It's ten to three. It's getting cold. It's no use trying to convince them.*

– w zdaniach w stronie biernej, np. *It's said that teenagers should sleep at least eight hours every night.*

– w konstrukcji *z for / of + dopełnienie + bezokolicznik*, np. *It's unusual for her door to be open. It's typical of you to come late.*

– z *-ing*, np. *it's worth ..., it's no use ..., np. It's worth visiting London. It's no use getting angry with him.*

– w konstrukcji z bezokolicznikiem, np. *I find it difficult to talk to him about anything serious.*

2. Strona bierna, np. *It is made of plastic. The yacht was destroyed by the storm. The letter has just been delivered. The meal will be served in the garden. It must be completed today. Her every step is being watched. He is / was believed to have mugged several women. She was made to give a speech.*

3. Pytania typu question tags, np. *He's American, isn't he? Give me the pen, will you? i dopowiedzenia*, np. *So do I. Nor / Neither do I.*

4. Pytania pośrednie, np. *Can you tell me what time it is? Could you tell me where I should turn? I don't know where everybody is.*

5. Mowa zależna, np. *My dad said he was tired. The policeman denied having heard about the robbery. The security guard accused me of trespassing.*

6. Zdania współrzędnie złożone oraz zdania podrzędnie złożone:

– podmiotowe, np. *What I know about it is dubious.*

– orzecznikowe, np. *The problem is that we need money.*

– dopełnieniowe, np. *She promised that she would finish soon.*

– przydawkowe, np. *The train that they wanted to take was cancelled. My uncle, who has been helping our family for years, is a rich businessman. She came early, which surprised all of us.*

– okolicznikowe:

7. Zdania warunkowe (typu 0, I, II, III oraz mieszane), np. *If you enter the office, an alarm goes off. If she changed his ways, she'd have more friends. If we had known about your wedding, we would have called to congratulate you. If we had gone to bed earlier yesterday, we wouldn't be so tired now.*

8. Zdania wyrażające życzenie, preferencje lub przypuszczenie, np.

– *wish*, np. *I wish you went with me. I wish you would cancel the meeting. I wish we had left earlier.*

– *it's time*, np. *It's (high) time she found a job.*

– *had better*, np. *You'd better (not) come next week.*

– *would rather*, np. *I would rather (not) stay here. I would rather you didn't smoke here.*

- *if only*, np. *If only I could drive better! If only she had listened to me.*
- *as if / as though*, np. *We felt as if / as though all of our worries had gone.*
- *suppose / supposing*, np. *Suppose you had a choice, what option would you go for?*

9. Konstrukcje:

– **bezokolicznikowe**, np. *I promise to phone every evening. It's difficult for him to decide. I want you to do it. I'm glad to see you. I have many emails to write. I'd prefer to fly rather than travel by bus. Will you let me go there? Don't make me laugh. When am I supposed to return the books? It was surprising to hear her name mentioned. They were about to leave when she arrived. We saw him do a trick.*

– **gerundialne**, np. *I enjoy swimming and sunbathing. I couldn't help reading your message. I was excited about getting birthday presents. I prefer skiing to snowboarding. I couldn't remember writing the letter. I heard him singing. I'm not used to getting up so early. There's no hope of their winning the finals.*

10. Konstrukcje: *have / get something done, have sb do sth, get sb to do sth*, np. *He had his car fixed yesterday. I must get it done soon. I will have Mike cook dinner next time we meet.*

11. Inwersja stylistyczna i inne formy emfaticzne, np. *Rarely do I hear so much enthusiasm in her voice. It was Paul who told me about it. Had I known about his accident, I wouldn't have bothered him. You do sound great*